

Sygn. akt I NKRS 7/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Krzysztof Wiak (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania K. W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...) z dnia 21 lutego 2020 r. w przedmiocie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy o przedstawienie wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2021 r.

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Pismem z 20 kwietnia 2020 r. K. W. (dalej: skarżący) wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 (dalej: Rada lub KRS) z 21 lutego 2020 r. w przedmiocie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy o przedstawienie wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831.

W uchwale tej Rada odmówiła ponownego rozpatrzenia sprawy, rozstrzygniętej uchwałą nr (...)2019 z 21 listopada 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jednym z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wskazano, że w sprawie nie zachodzą nowe okoliczności w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2019, poz. 84, dalej: u.KRS). Podniesiono również, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zmierzał w swojej istocie do zakwestionowania podjętej przez Radę decyzji, co możliwe byłoby jedynie w drodze odwołania od uchwały. Zgodnie jednak z brzmieniem art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS, odwołanie takie nie przysługiwało w sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Skarżący powyższą uchwałę zaskarżył w całości. W odwołaniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. przepisów: art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 31 ust. 1 u.KRS, poprzez ich wadliwe zastosowanie, polegające na podjęciu uchwały przez Radę bez wszechstronnego rozważenia udostępnionej dokumentacji i wyjaśnień skarżącego, a jedynie w oparciu o stanowisko zespołu KRS, które nie zawierało przedstawienia istotnych elementów wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, a zawarta w nim ocena wniosku, jako niezawierającego nowych okoliczności, była oczywiście nieuzasadniona. Z ostrożności procesowej skarżący zarzucił również naruszenie przepisu art. 45 ust. 3 u.KRS poprzez jego błędne zastosowanie, polegające na dokonaniu na etapie badania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy merytorycznej oceny nowych okoliczności pod kątem możliwego ich wpływu na rozstrzygnięcie, podczas gdy przedmiotem tego postępowania powinna być wyłącznie kwestia wystąpienia nowych okoliczności, nieznanych Radzie w momencie podejmowania uchwały, której wniosek dotyczył, natomiast merytoryczna ocena tych okoliczności powinna być dokonana w postępowaniu wszczętym ponownie uchwałą o ponownym rozpatrzeniu sprawy w sposób wszechstronny, tj. uwzględniający w pełnym zakresie także okoliczności znane uprzednio Radzie.

Dodatkowo skarżący podniósł, że zakres zarzutów wynika z pewnej rozbieżności pomiędzy transmitowanym przebiegiem posiedzenia Rady z 21 lutego 2020 r., na którym zapadła zaskarżana uchwała, poprzedzona przedstawieniem sprawozdania zespołu KRS, a treścią pisemnego uzasadnienia zaskarżonej uchwały. Rozbieżność ta, według skarżącego, nie pozwalała w sposób jednoznaczny ocenić, czy w rozumieniu Rady jego wniosek z 31 grudnia 2019 r. nie zawierał w ogóle wskazania nowych okoliczności, o których mowa w art. 45 u.KRS, czy też zawierał takie okoliczności, ale ich ocena nie uzasadniała zmiany treści wcześniejszej uchwały KRS z 21 listopada 2019 r. Na podstawie powyższych

zarzutów, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia KRS.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, że powodem złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy było wiele okoliczności, które nie zostały pierwotnie uwzględnione przez Radę:

1. zgłoszone przez niego w trakcie postępowania, o których nie było jednak mowy w sprawozdaniu zespołu KRS, a tym samym – nieznane członkom Rady, niebędącym członkami zespołu;

2. których nie zgłaszał w trakcie postępowania, uznając, że nie mają one znaczenia w sprawie powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego, a które po zapoznaniu się z treścią uzasadnienia uchwały nr (...)/2019 z 21 listopada 2019 r., okazały się istotne w ocenie Rady przy wnioskowaniu o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego;

3. zupełnie nowe, zaistniałe już po złożeniu karty zgłoszenia kandydata, załączonych do niej wykazów oraz odbyciu rozmowy kwalifikacyjnej z zespołem KRS.

Niezależnie od powyższego, skarżący zarzucił, że doszło do naruszenia przepisu art. 45 ust. 3 u.KRS. Według niego, polegało ono na merytorycznej ocenie wskazanych nowych okoliczności, pod kątem możliwego ich wpływu na zmianę wcześniejszego rozstrzygnięcia, już na etapie badania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Z treści powyższego przepisu wynika tymczasem, że efektem postępowania jest uchwała o ponownym rozpatrzeniu sprawy bądź też o jego odmowie. Skarżący twierdził natomiast, że uchwała o ponownym rozpatrzeniu sprawy nie ma charakteru merytorycznego, a jedynie formalny, otwierający drogę do ponowienia postępowania merytorycznego, prowadzonego z uwzględnieniem nakazu wszechstronnego rozważenia, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie, pismem z 25 maja 2020 r. Przewodniczący KRS wniósł o jego oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 45 ust. 1 u.KRS, w przypadku ujawnienia nowych okoliczności Rada może z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania ponownie rozpatrzyć sprawę. Uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu

Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej (art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że „nowe okoliczności”, o jakich stanowi art. 45 ust. 1 u.KRS, to zarówno te, które istniały w trakcie poprzedniego rozpoznawania sprawy, lecz nie były znane Radzie i uczestnikom postępowania, jak i okoliczności zaistniałe już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2012 r., III KRS 18/12; wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III KRS 224/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 września 2019 r., I NO 133/19; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 2019 r., I NO 22/18). Nie ulega wątpliwości, że Rada powinna analizować tego rodzaju przesłanki w powiązaniu z tymi, które знаła wcześniej. Tylko na tej podstawie jest bowiem w stanie zweryfikować, czy przesłanki powołane jako „nowe” mają faktycznie charakter nowości („nowych okoliczności”), jak również jakie mają one znaczenie (czy są istotne) w kontekście ponownego rozpatrzenia sprawy.

W ocenie Sądu Najwyższego analiza uzasadnienia zaskarżonej uchwały prowadzi do wniosku, że bezzasadny jest zarzut podjęcia jej przez Radę bez wszechstronnego rozważenia udostępnionej dokumentacji i wyjaśnień skarżącego, a jedynie w oparciu o stanowisko zespołu KRS, które nie zawierało przedstawienia istotnych elementów wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, takich jak bogate doświadczenie wynikające z wykonywania zawodu rady prawnego. Z treści uzasadnienia uchwały wynikało, że Rada miała na względzie przede wszystkim okoliczność wysłuchania skarżącego przez zespół KRS 28 sierpnia 2019 r., ale podjęła decyzję po analizie całości zgromadzonej dokumentacji, uwzględniając okoliczności podniesione przez skarżącego. Potwierdza to również opis metodologii pracy Rady w takich sprawach przedstawiony w odpowiedzi na odwołanie przez Przewodniczącego KRS. Świadczy on tym, że każdy z członków KRS otrzymał pełny zestaw dokumentacji i mógł zapoznać się z nią przed posiedzeniem Rady, a referat przeprowadzony na posiedzeniu miał jedynie charakter informacyjny i porządkujący. W ocenie Sądu Najwyższego taki sposób procedowania przez Radę w niniejszej sprawie nie pozwala przypisać jej sprzeczności z art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 31 ust. 1 u.KRS.

W zakresie powołanej w odwołaniu okoliczności, jaka nie została pierwotnie uwzględniona przez Radę, tj. posiadania przez skarżącego doświadczenia w kierowaniu zespołami ludzkimi, przyznał on, że celowo nie zgłaszał jej wcześniej, uznając ją za mało istotną. Biorąc pod uwagę regulację przyjętą w art. 45 ust. 1 u.KRS, należy przyjąć, że przepis ten dotyczy takich okoliczności, które dotąd nie były znane Radzie, ale pod warunkiem, że stan ten zaistniał bez winy uczestnika postępowania (M. Dębska, *Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, LexisNexis 2013, LEX/el.). Sytuacja taka nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Skarżący mógł bowiem na wcześniejszym etapie postępowania konkursowego wskazać tę okoliczność, czego jednak nie uczynił.

Jako zupełnie nowe okoliczności, które pojawiły się już po złożeniu karty zgłoszenia kandydata, załączonych do niej wykazów oraz odbyciu rozmowy kwalifikacyjnej z zespołem KRS, skarżący wymienił wydanie przez niego nowych publikacji naukowych oraz wpływ jego dorobku na praktykę orzeczniczą. Zauważyć należy, że okoliczności składające się na dorobek naukowy były już uprzednio powoływane przez skarżącego i podlegały ocenie KRS w postępowaniu konkursowym. Różnica wynikająca z argumentacji podniesionej w odwołaniu sprowadza się *de facto* do poszerzenia dorobku oraz większego znaczenia posiadanych osiągnięć i ich oddziaływania na praktykę.

Decyzja, jaką Rada może podjąć na podstawie art. 45 ust. 1 u.KRS, ma charakter fakultatywny. To znaczy, że KRS ma prawo, a nie obowiązek, do ponownego rozpatrzenia sprawy – jeżeli uzna to za zasadne. W niniejszej sprawie, na podstawie zgromadzonej dokumentacji, Rada dokonała oceny okoliczności powołanych przez skarżącego w kontekście ich „nowości” i znaczenia dla rozstrzygnięcia podjętego poprzednio w postępowaniu konkursowym. Uznając, że nie wpływają one na zmianę poprzednio dokonanej oceny kandydatury skarżącego, KRS nie naruszyła prawa, a tylko w takim zakresie uchwała podlega kontroli Sądu Najwyższego.

Nie można uznać również za zasadny zarzutu naruszenia art. 45 ust. 3 u.KRS poprzez dokonanie oceny merytorycznej nowych okoliczności pod kątem możliwego ich wpływu na rozstrzygnięcie, na etapie badania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Pomimo tego, że z literalnego brzmienia przepisu art. 45

ust. 1 u.KRS nie wynika to wprost, jednakże uwzględniając wykładnię celowościową, należy uznać, że Rada nie bierze pod uwagę jakiejkolwiek nowej okoliczności, lecz wyłącznie okoliczności istotne, które mogłyby mieć wpływ na wynik postępowania (M. Niezgódka-Medek, R. Pęk, *Krajowa Rada Sądownictwa. Komentarz*, LEX 2013/el.). W przeciwnym razie mogłoby dojść do sytuacji, w której każda nowa, nawet błaha, okoliczność skutkowałaby ponownym rozpatrywaniem sprawy. Co więcej, przyjęcie dowolności w zgłaszaniu jakichkolwiek okoliczności, które automatycznie prowadziłyby do ponownego rozpatrzenia danej sprawy, stałoby w sprzeczności z zasadą równości stron postępowania. Biorąc pod uwagę to, że postępowania nominacyjne dotyczą osób, które rozwijają się zawodowo, dopuszczenie ponownego rozpatrzenia sprawy w związku z jakimkolwiek zdarzeniem z zakresu życia zawodowego kandydata, wpływającego na powiększenie jego dorobku, mogłoby prowadzić do przeciągających się postępowań nominacyjnych i skutecznie blokować poszczególne konkursy.

Z tego względu KRS miała prawo do wstępnego zweryfikowania, czy podnoszone przez skarżącego okoliczności można rozpatrywać w kategoriach ich nowości i istotnego znaczenia dla wyniku postępowania. Co więcej, należy zwrócić uwagę, że wbrew twierdzeniom skarżącego, Rada nie dokonywała „merytorycznej oceny” podniesionych przez niego okoliczności, jak ma to miejsce podczas postępowania konkursowego. Jej ocena sprowadzała się do weryfikacji podniesionych okoliczności w porównaniu z dotychczas znanymi, dotyczącymi skarżącego i badania na ile ich treść i charakter mogłyby uzasadniać ponowne przeanalizowanie jego kandydatury w konkretnym postępowaniu nominacyjnym.

Mając na względzie powyższe motywy Sąd Najwyższy nie podzielił zarzutów skarżącego zawartych w odwołaniu od uchwały KRS nr (...)/2020 z dnia 21 lutego 2020 r. w przedmiocie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. W związku z tym, trafne jest stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, że kwestionując rozstrzygnięcie w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, skarżący powinien złożyć odwołanie od uchwały KRS nr (...)/2019 z dnia 21 listopada 2019 r. Jednakże nie można zaaprobować dalszej konkluzji Rady, iż zgodnie z brzmieniem art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS, odwołanie takie

nie przysługiwało w sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19, której nadano moc zasady prawnej wyraźnie przesądzono bowiem, że „[o]bowiązek uchylecia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w warunkach określonych w pkt 147-151 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 19 listopada 2019 r. przesądza o jej zaskarżalności wbrew art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS. Z art. 47 Karty wynika, że skuteczna kontrola sądowa uchwał KRS powinna dotyczyć uchwał zawierających wnioski o powołanie sędziów Sądu Najwyższego. W ocenie Sądu Najwyższego niezgodność art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS z art. 47 Karty należy wyeliminować działając na podstawie art. 91 ust. 2 Konstytucji RP. Nie można bowiem przyjąć, że zaskarżenie uchwały KRS w ogóle nie jest dopuszczalne. Za przyjętą wykładnią przemawia okoliczność, iż w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego przepis art. 44 ust. 1 zd. 2 u.KRS jest wtórnie niekonstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił już bowiem, że brak zaskarżalności uchwały KRS w sprawie indywidualnej, zawierającej wniosek o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP”. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela ten pogląd.

Nadmienić należy, że znane jest Sądowi Najwyższemu z urzędu, iż niezależnie od odwołania od uchwały KRS nr (...)/2020 z 21 lutego 2020 r. rozpoznawanego w niniejszym postępowaniu, skarżący złożył wniosek o przywrócenie terminu na wniesienie odwołania od uchwały KRS nr (...)/2019 z 21 listopada 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831 oraz odwołanie od tej uchwały. Wyrokiem z 2 lutego 2021 r., I NKRS 10/21, Sąd Najwyższy, po uprzednim przywróceniu terminu na wniesienie powyższego odwołania, uwzględnił je i uchylając zaskarżoną uchwałę w punkcie 2 co do osoby skarżącego, przekazał sprawę KRS do ponownego rozpatrzenia. Przedmiot niniejszego postępowania nie jest jednak tożsamy z przedmiotem postępowania zakończonym wyrokiem Sądu Najwyższego z 2 lutego 2021 r., I NKRS 10/21. W sprawie o sygn. akt I NKRS 10/21 rozpoznany był bowiem wniosek skarżącego o przywrócenie terminu na

wniesienie odwołania od uchwały KRS nr (...)/2019 z 21 listopada 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej oraz odwołanie od tej uchwały, podczas gdy w niniejszej sprawie skarżący wniósł odwołanie od innej uchwały KRS - nr (...)/2020 z 21 lutego 2020 r. w przedmiocie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy o przedstawienie wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831. Interes skarżącego związany z kandydowaniem w konkursie do pełnienia urzędu na jednym z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej niewątpliwie został zabezpieczony wyrokiem Sądu Najwyższego z 2 lutego 2012 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.k.r.s. oddalił odwołanie skarżącego.